

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 8C/230/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213216044
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Jaďuďová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2017:4213216044.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v konaní pred sudkyňou JUDr. Ivanou Jaďuďovou v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803 v konaní zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovaným: v rade 1./ Z.-K. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. X/XX, A., občan SR, v rade 2./ D. Q., nar. X.X.XXXX, bytom R. gen. A. XX/XX, A., občan SR o zaplatenie 1 417,50 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietla.

Žalovaní v rade 1/ a 2/ nemajú právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 24.7.2013 žalobca doručil súdu žalobu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu sumu 1417,50 Eur spolu s príslušenstvom a náhradu trov konania na tom skutkovom základe, že žalovaní s jeho právnym predchodcom (Slovenská sporiteľňa, a.s.) uzatvorili dňa 28.4.2006 zmluvu o splátkovom úvere č. 212205972, na základe ktorej im boli poskytnuté finančné prostriedky, ktoré sa zaviazali riadne splatiť. Podanou žalobou si uplatnil na zaplatenie dlžné splátky splatné v období od 20.8.2010 do 20.4.2014 v počte 45 a celkovej výške 1417,50 Eur. Zároveň si uplatnil na zaplatenie úrok z omeškania vyčíslený zo splátok splatných v období od 21.8.2010 do 5.11.2012 vo výške 85,95 Eur a úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1417,50 Eur od 5.11.2012 do zaplatenia. Titulom náhrady trov konania si uplatnil zaplatenie súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia. Žalobcovi bola pohľadávka postúpená pôvodným veriteľom dňa 27.9.2012.

2. O podanej žalobe tunajší súd rozhodol rozsudkom č.k. 8C/230/2014-116 zo dňa 25.11.2015, ktorým žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č.k. 7Co/191/2016-152 zo dňa 28.2.2017 tak, že rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď prvoinštančnému súdu uložil opätovne sa zaoberať opodstatnenosťou uplatneného nároku a oboznámením sa s dokladom o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru.

3. Tunajší súd riadiac sa rozhodnutím odvolacieho súdu vec opätovne prejednal. Vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vec v zmysle § 180 CSP prejednal v neprítomnosti žalovanej. Po vypočutí si prednesu právneho zástupcu žalobcu a po oboznámení sa s obsahom listín predložených v priebehu konania, a to zmluvou o splátkovom úvere, všeobecnými obchodnými podmienkami, oznámením o postúpení pohľadávky, podacím hárkom, výzvou k úhrade, zmluvou o postúpení pohľadávok s prílohou, pokusom o zmier, špecifikáciou pohľadávky, prehľadom finančných operácií, odvolaním žalobcu,

vyhlásením o mimoriadnej splatnosti, ostatnými v spise nachádzajúcimi sa listinami a ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

4. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1175/2012/CE uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. dňa 27.9.2012 žalobca nadobudol od svojho právneho predchodcu pohľadávku voči žalovanej titulom zmluvy o splátkovom úvere, pričom táto bola špecifikovaná v prílohe č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému v rade 1. oznámené písomným podaním právneho predchodcu žalobcu zo dňa 16.10. 2012, o ktorom doručení sa doklad v spise nenachádza (bol založený len podací hárok s dňom podania 17.10.2012). Postúpenie pohľadávky nebolo žalovanej v rade 2. oznámené. Ako vyplynulo z prílohy zmluvy o postúpení pohľadávok, v čase postúpenia pohľadávky (t.j. k 27.9.2012) bol žalovaný v rade 1. v omeškani s úhradou dlžnej sumy 1213 dní.

5. Žalovaní uzatvorili s právnym predchodcom žalobcu dňa 28.4.2006 zmluvu o splátkovom úvere č. 0212205972. Na základe tejto zmluvy bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 1892,05 Eur (57.000,- Sk), ktorý sa zaviazali vrátiť veriteľovi v mesačných splátkach po 31,50 Eur (949,- Sk) v období od 20.5.2006 do 20.4.2014. Úroková sadzba bola ustálená vo výške 11 % ročne. RPMN bolo v zmluve ustálené vo výške 6,20. Žalovaní sa tiež zaviazali uhradiť poplatok za správu úveru vo výške 1,66 Eur (50,- Sk) mesačne, poplatok za poskytnutie úveru vo výške 37,84 Eur (1140,- Sk). Celkové náklady spojené s úverom neboli v zmluve vyčíslené. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky. Ako vyplynulo z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok žalovaná titulom poskytnutého úveru ku dňu postúpenia pohľadávky dlhovala sumu 2698,66 Eur. Žalobca si v tomto konaní uplatnil na zaplatenie splátky úveru splatné od 20.8.2010 do 20.4.2014 v počte 45 a celkovej výške 1417,50 Eur.

6. Ako vyplynulo z výzvy k úhrade zo dňa 16.10.2012 a v tomto podaní žalobca konštatoval aj vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo strany jeho právneho predchodcu bez uvedenia konkrétneho dňa. Zároveň vyčíslil svoju pohľadávku na sumu vo výške 2858,57 Eur (základná pohľadávka 2176,72 Eur + úroky z omeškania 480,08 Eur + ostatné príslušenstvo 41,86 Eur + zákonné úroky 9,91 Eur + náklady EOS 150 Eur a žalovaného v rade 1. vyzval na zaplatenie tejto sumy do 31.10.2012. Doklad o doručení tejto výzvy žalobcom predložený v priebehu konania nebol. Pre žalovanú v rade 2. takáto listina ani nebola vypracovaná.

7. Žalovaní sa k podanej žalobe a jej prílohám nevyjadrili.

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení platnom od 01.01.2008) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

S účinnosťou od 1.1.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu už definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Dňa 1.4.2015 nadobudlo účinnosť ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa

(ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. b) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

10. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy o splátkovom úvere, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 písm. a) a b) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1, 2 citovaného zákona, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

11. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom k 28.9.2011, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom. V zmysle citovaného ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené je zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Tieto predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona, banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá

a) prijíma vklady a

b) poskytuje úvery

c) a ktorá má na výkon činností podľa písmen a) a b) udelené bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

Aktívnou vecnou legitímáciou v konaní sa rozumie hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd vecnú legitímáciu v konaní skúma vždy aj bez návrhu, a to aj v prípade, ak ju žiaden z účastníkov konania/ strán sporu nenamieta.

Podľa bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len „VOP“), klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje Pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vznesie v súvislosti s takouto Pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči Banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom Banky.

12. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 31.7.2017 zotrval na podanej žalobe, keď aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu odvodil od predloženej výzvy na zaplatenie zo dňa 16.10.2012 ako aj z dohody právneho predchodcu žalobcu a žalovaného upravenej v bode 18.15 Všeobecných obchodných podmienok.

13. V danom prípade sa žalobca podanou žalobou domáhal zaplatenia dlžnej sumy titulom zmluvy splátkovom úvere uzavretej medzi spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalovanými v sume neuhradených splátok splatných v období od 20.8.2010 do 20.4.2014 vo výške 1417,50 Eur s príslušenstvom.

14. Predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovaných, ktorý vznikol zo zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej v zmysle § 497 až 507 Obchodného zákonníka, ktorá je však súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaných je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, pretože pri jej uzavieraní nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamuje pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

15. V prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním, rešpektujúc rozhodnutie Krajského súdu v Nitre a právny názor nadriadeného súdu v ňom vyjadrený dospel k záveru, že v danej veci je potrebné bez ohľadu na štádium konania prioritne sa zaoberať otázkou vecnej legitímácie strán sporu v tomto konaní.

16. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie

nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004, rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 24Co/722/2015).

17. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných mal súd preukázanú, keďže ide o dlžníkov zo zmluvného vzťahu, plnenie z ktorého je predmetom tohto konania (pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných žalobca preukázal predložením zmluvy o splátkovom úvere, plnenie z ktorej je predmetom sporu).

18. Pokiaľ však ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v tomto konaní súd konštatuje, že v zmysle zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách žalobcu v tomto konaní zaťažovala povinnosť preukázať dodržanie postupu v zmysle § 92 ods. 8 citovaného zákona, t.j. že spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľ pohľadávky písomne vyzval žalovaného ako dlžníka na úhradu dlhu a tento bol napriek výzve v omeškaní s jeho splácaním nepretržite 90 kalendárnych dní, keďže splnenie tohto postupu je predpokladom postúpenia splatnej pohľadávky, resp. jej časti banky voči dlžníkovi na tretiu osobu. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní vyvodzoval z výzvy na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 16.10.2012 a z dohody obsiahnutej vo Všeobecných obchodných podmienkach v bode 19.16.

19. Súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že na prípady postúpenia pohľadávok bánk je potrebné okrem všeobecného ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka aplikovať ustanovenia lex specialis, t.j. ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., keďže zákon o bankách v prípade bankových úverov poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovo-právnom vzťahu z titulu bankového úveru. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

20. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. O tom, či banka túto možnosť využila, žalobca nepredložil žiaden relevantný dôkaz. V pokuse o zmier síce uviedol, že zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s. došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, avšak bez konkretizácie dátumu takéhoto úkonu a bez predloženia listiny, ktorou malo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Preto súd predčasné ukončenie zmluvného vzťahu, plnenie z ktorého je predmetom tohto konania nemal preukázané. Pokiaľ teda nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy (prípadne pokiaľ takáto skutočnosť nebola preukázaná), nie je možné urobiť záver o tom, že by predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bol žalovaný v omeškaní.

21. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda

banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu.

22. Podľa názoru súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

23. Preto mal súd za to, že v danom prípade žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok špecifikovaných v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. Nakoľko žalobca dodržanie tohto postupu zo strany právneho predchodcu žalobcu nepreukázal, keď v priebehu konania za účelom preukázania skutkového tvrdenia v smere, že jeho právny predchodca vyzval dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy, s úhradou ktorej bol v omeškaní a že dlžník (žalovaný) bol napriek výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepreukázal, keď síce predložil písomnú výzvu vypracovanú Slovenskou sporiteľňou, a.s. adresovanú žalovanému v rade 1., ktorou vyzvala dlžníka na splnenie svojho záväzku, avšak nepreukázal reálne doručenie tejto listiny, súd bol nútený konštatovať, že žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenie o tom, že je na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.9.2012 právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s. vo vzťahu k pohľadávke zo zmluvy č. 212205972 uzatvorenej so žalovanými dňa 28.4.2006 a teda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, keď zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách treba ohľadom inštitútu postúpenia pohľadávky považovať za lex specialis vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka (konkrétne § 524 Občianskeho zákonníka). Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 27.9.2012 je preto potrebné považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor so zákonom).

24. Súd v tejto súvislosti poukazuje na právny názor Krajského súdu v Trnave vyslovený v rozsudku vo veci sp. zn. 24Co/722/2015, podľa ktorého pre vyslovenie postupiteľnosti pohľadávky banky z titulu spotrebiteľského úveru je nevyhnutné dodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., pod následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, konkrétne ustanovením § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok, keď s každou pohľadávkou banky voči klientovi sú neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona).

25. Vychádzajúc zo záujmu spoločnosti na ochrane spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch, v ktorých spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou ako aj vychádzajúc zo zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (predovšetkým ustanovenie § 5b predmetného zákona, v ktorom je súdu uložené ex offo prihliadať na skutočnosti oslabujúce nárok dodávateľa voči spotrebiteľovi), mal súd za to, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky) a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/328/2015, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/750/2015). Banka je teda oprávnená postúpiť časť peňažného záväzku, s úhradou ktorého je dlžník, napriek písomnej výzve banky, aktuálne v omeškaní

viac ako 90 kalendárnych dní. Pokiaľ ide o dohodu obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalovanou upravenú v bode 19.16 VOP (v zmysle ktorého klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje Pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vznesie v súvislosti s takouto Pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči Banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom Banky), súd konštatuje, že v prípade VOP nemožno hovoriť o individuálne dojednaných zmluvných podmienkach, pretože tieto sú veriteľom vopred naformulované a ich obsah spotrebiteľ nemôže nijakým spôsobom ovplyvniť, pričom súd vyslovuje pochybnosť o tom, že bežný občan v čase uzavretia zmluvy má možnosť tieto VOP si podrobne preštudovať a pochopiť ich obsah, okrem toho sa táto dohoda týkala len účastníkov zmluvného vzťahu a nijako nevyklúčovala potrebu splnenia podmienok pre platné postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorý je v tomto smere lex specialis k Občianskemu zákonníku.

26. Žalobca v konaní nepreukázal, že by Slovenská sporiteľňa, a.s. reálne doručila žalovaným písomnú výzvu na splnenie omeškaného peňažného záväzku. Písomná výzva na splnenie je totiž jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky bankou. Výzva sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka, lebo ide o tzv. faktický úkon, ktorý je nevyhnutnou podmienkou ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky bankou v prípade, ak klient banky je napriek písomnej výzve banky nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Nepredloženie tejto výzvy s doručenkou má za následok, že žalobca nepreukázal začatie plynutia lehoty trvania nepretržitého omeškania dlžníka banky dlhšie ako 90 kalendárnych dní ako predpokladu pre platné postúpenie pohľadávky SLSP, a.s. v prospech žalobcu.

27. Keďže súd postupom podľa § 295 CSP nemal preukázané súčasné splnenie oboch podmienok predpokladaných v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok zo 15.12.2011 v prospech žalobcu je neplatná s poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.) v časti pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a.s. voči žalovanej zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 20.12.2007 a žalobca v súvislosti s uvedenou zmluvou nie je veriteľom žalovaných. Pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd majúc za to, že skúmanie jednotlivých zmluvných podmienok upravených v zmluve o splátkovom úvere a všeobecných obchodných podmienkach, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je nadbytočné, žalobu v celom rozsahu zamietol.

28. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a 396 ods. 1 CSP, keď žalovaní boli tou stranou sporu, ktorá bola s ohľadom na výsledok konania v konaní plne úspešná. Nakoľko však žalovaným preukázateľne v súvislosti s týmito konaniami žiadne trovy nevznikli a ani si ich náhradu neuplatnili, súd vyslovil, že žalovaní nemajú právo na náhradu trov konania, hoci im tento nárok vznikol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Komárno v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).